

13 TIPS BIJ SCHEIDINGSZORGEN

Scheiden doet lijden. Maar de pijn hoeft niet lang te duren: houd de communicatiekanalen met uw aanstaande ex open en bereid de zaken goed voor. Dat scheelt tijd, geld en ook veel andere ellende.

Natuurlijk is scheiden op zichzelf niet vreselijk ingewikkeld, maar een scheiding goed afhandelen is dat meestal wel. (Echt)scheiden is een vak apart: de financiën, de fiscale wet- en regelgeving en de individuele en gemeenschappelijke (rationele en emotionele) belangen lopen bij een scheiding dwars door elkaar, waardoor het hogere doel — een nette scheiding — in veel gevallen nog wel eens naar de achtergrond verdwijnt.

Uiteraard zijn de emotionele aspecten even belangrijk als de materiële: bij wie gaan de kinderen wonen, met wie gaan ze met vakantie, de verdeling van de boedel en natuurlijk speelt ook

de alimentatie (wie betaalt wat en waarvoor) een belangrijke rol. Een goede voorbereiding is in dit soort situaties dus essentieel. De volgende tips, ontleend aan het boek *Mijn zorgen voor morgen – Praktijkids (echt)scheiding*, kunnen een paar stevige handvatten bieden.

1. Blijf kalm

Scheiden is een persoonlijke zaak en toch is het raadzaam een scheiding zo min mogelijk persoonlijk te maken. Beheers uzelf. Luister goed. Vat het besprokene samen. Reageer constructief. Dat zijn de elementen waardoor u de beste resultaten krijgt. Natuurlijk, het is misschien

even slikken dat u gaat scheiden als u het initiatief daartoe niet genomen heeft, maar behandel uw partner zoals u zelf ook behandeld zou willen worden. Samen oprecht uw best doen dus, geen machtsspelletjes. Soms zult u bij de onderhandelingen de ander meer ruimte moeten geven dan u lief is, soms zult u meerdere malen moeten uitleggen waarom bepaalde zaken voor u wél belangrijk zijn. De uiteindelijke oplossing moet voor beide partijen reëel, haalbaar en toekomstbestendig zijn en het is de primaire taak van scheidingsprofessionals — mediator, advocaat, de allround scheidingsadviseur — om dit te bewerkstelligen.

2. Streef naar een 'overlegscheiding'

Scheiden doet lijden, zegt het spreekwoord. Maar een ander spreekwoord zegt dat gedeelde smart halve smart is — en smart delen scheelt ook in de kosten. Een soepele 'overlegscheiding' kost ruwweg tussen de 3.500 en 5.000 euro. De kosten van een 'vechtscheiding' kunnen oplopen tot vele (tien)duizenden euro's of zelfs tonnen, nog los van de emotionele kosten die de betrokkenen bij zo'n scheiding moeten betalen. Als u snel en zo pijnloos mogelijk van elkaar af wilt, is een scheiding in overleg altijd te verkiezen boven welke andere vorm dan ook. Blijf dus openstaan voor elkaars belangen en houd de communicatielijnen intact.

3. Check of u in aanmerking komt voor gesubsidieerde rechtsbijstand

Als uw inkomen en vermogen laag genoeg zijn (en na de scheiding ook blijven!), komt u bij een scheiding die al dan niet in overleg plaats vindt in aanmerking voor gesubsidieerde rechtsbijstand. U betaalt dan een inkomensafhankelijke bijdrage.

Bij een overlegscheiding op basis van mediation betaalt u ook een inkomensafhankelijke bijdrage, maar die is dan aanzienlijk lager. Meer informatie via de internetsite van de Raad voor Rechtsbijstand: www.rvr.org

4. Goedkoop is duurkoop

Weer zo'n toepasselijke uitdrukking. Sommige scheidingstrajecten worden aangeboden voor minder dan 1.500 euro per koppel, maar een goedkope scheiding wordt — meestal — toch duur. De leges voor een overlegscheiding zijn 282 euro (in 2014). De kosten voor het opstellen van een verzoekschrift, een check op documenten zoals het convenant, het ouderschapsplan enzovoorts, door de indienende advocaat bedragen al snel 600 euro. Dan blijft er weinig geld — en tijd — over voor begeleiding en advisering. Want als de belastingaangifte al complex is, hoe zit dat dan met het vaststellen van de hoogte van de alimentatie(s), de keuze om wel of niet polissen af te kopen, pensioen(en) te verevenen, de gezamenlijke eigen woning, enzovoorts? Een scheidingspro-

fessional is dan te verkiezen. Vraag wel om relevante ervaring, diploma's, enzovoorts. Het lidmaatschap van een beroepsvereniging is essentieel: de fiscale regelgeving verandert continu, bijscholing behoort tot de verplichte nummers van zo'n vereniging waardoor de scheidingsberekeningen correct kunnen worden uitgevoerd.

5. Doe uw huiswerk... ook achteraf

Voordat u een scheidingsgesprek ingaat, heeft u uzelf ingelezen of uw actiepunten uit het vorige gesprek uitgevoerd. Dat kan het uitzoeken of opvragen van papieren zijn of het nalopen van uw documenten of de berekeningen die eerder gemaakt zijn voor de scheiding. Het zo compleet en actueel mogelijk aanleveren van de administratie bespaart tijd en geld. Vragen stuurt u vooraf aan de specialist en eventueel uw partner. Heeft u te weinig tijd? Verzet dan liever de afspraak. Ook dat bespaart geld en voorkomt frustraties. Verder is het verstandig om scheidingsbesprekingen of op zijn minst de intenties, actie- en besluitpunten goed te laten vastleggen door degene die de scheiding begeleidt. Dat geldt óók bij een conflictscheiding met een eigen advocaat. Als later het convenant of de scheidingsuitspraak totaal anders uitpakt dan u werd geadviseerd en/of voorgespiegeld, kunt u vervolgstappen nemen: u heeft iets om op te bouwen.

6. Blijf allebei realistisch

Betrek elkaar bij de uitgaven tot de scheiding. Weet wat uw rechten zijn met betrekking tot de te verdelen goederen en maak reële, zakelijke prijsafspraken. Laat waardevolle zaken zoals een huis of een bijzonder voorwerp taxeren door een derde. Dat is niet alleen goed voor uzelf — niemand wil het gevoel hebben onderbedeeld te zijn — het maakt uw positie ten opzichte van de Belastingdienst ook sterker. U wilt na de scheiding niet achteraf geconfronteerd worden met een naheffing vanwege een schenking. Heeft u huwelijkse voorwaarden? Ga exact na wat uw rechten (en plichten) zijn. Let bijvoorbeeld goed op of periodieke verrekening heeft plaatsgevonden. Is dat niet het geval, dan moet het aanwezige vermogen fiftyfifty worden verdeeld of verre-

7. Speel open kaart

Verzwijg niets. Bij bewezen verzwijging krijgt u een 'boete' van 100 procent van het verzwegen deel. Als een partner in het zicht van de scheiding uitgaven doet met gemeenschappelijk geld die niet zijn afgestemd met de andere partner, dan worden die uitgaven beschouwd als privé-uitgaven. Zo'n benadeling moet na de verdeling weer vergoed worden aan de gemeenschap of wordt gekort op het deel van de partner die de uitgave heeft gedaan. Neem de man die zijn vrouw heeft meegedeeld te willen scheiden en die een week later hij de nieuwe verloofde naar Cuba vertrekt om daar samen de salsa te leren. De 4.000 euro die hij van één van de gezamenlijke bankrekeningen haalt zal hij moeten terugstorten als de aanstaande ex-echtgenote voor deze uitgave geen toestemming heeft gegeven (de kans is groot dat dat inderdaad niet het geval is). Stort de man niet terug en bedraagt de gemeenschappelijke boedel 60.000 euro, dan krijgt hij $(60.000 \div 2 =) 30.000$ euro min 4.000 euro, ofwel 26.000 euro toebedeeld. Strikt genomen zal de man ook de wettelijke rente moeten vergoeden over het geld dat hij tijdelijk aan de gezamenlijk bankrekening heeft onttrokken, omdat 'de gemeenschap' rentebijdrage mist. Met de huidige rentevergoeding op privérekeningen zal hij daar overigens weinig last van hebben.

8. Onderneming? Schakel een specialist in!

Als een onderneming tot de huwelijksgemeenschap behoort, is dat een apart verhaal. Enerzijds verschaft de onderneming de scheidende ondernemer inkomen en komt hier meestal weer alimentatie uit voort. Anderzijds moet de helft van de bedrijfswaarde verrekend worden maar kan daardoor de continuïteit van de onderneming in gevaar komen. Het goed balanceren van die belangen is iets voor een gespecialiseerde scheidingsadviseur.

9. Baseer de alimentatie nooit op gevoel

Cijfers zeggen meer dan woorden als het gaat om de alimentatie. Te weinig alimentatie kan de andere partner in problemen brengen, te veel alimentatie gaat ten koste van de ene partner. Laat een berekening altijd uitvoeren

volgens de zogenoemde 'Tremanormen' en ga uit van reële getallen. Als sprake is van een overlegscheiding en partners hebben een wisselend inkomen, kan beter een clause worden opgenomen in het convenant. Hierin staat dat de alimentatiehoogte naar beneden wordt bijgesteld als sprake is van een daling van het inkomen die niet door de alimentatieplichtige kon worden beïnvloed. Wie echter na een scheiding meer gaat verdienen maar al in de eerder vastgestelde behoefte van de alimentatiegerechtigde voorziet, hoeft in de regel geen hogere alimentatie te betalen.

10. Ruil kinder- en partneralimentatie nooit uit

Er zijn 7 redenen waarom het uitruilen van kinder- en partneralimentatie niet verstandig is. Vaak wegen de fiscale voordelen, zoals volledige belastingaftrek voor partneralimentatie in tegenstelling tot aftrek voor kinderkosten, niet op tegen de juridische en financiële consequenties. Laat u als alimentatiegerechtigde niet verleiden door het enkel behouden van de huidige woning of het aankopen van een nieuwe woning ten koste van kinderalimentatie. Kinderalimentatie is bedoeld voor de dekking van de kosten voor uw kind(eren), niet voor een woning die u normaliter moeilijk zelfstandig kan betalen. Aarzel bij twijfel niet om voor scheidingsberekeningen of -documenten een *second opinion* aan te vragen. Bespreek dit wel met de partner en/of de scheidingsprofessional als u dit overweegt.

11. Ga na of pensioenverrekening liquiditeit oplevert

De crisis leidt ook in scheidingsland tot meer fiscale creativiteit en vooral meer behoefte aan liquiditeit (geld). Bij een scheiding kunnen gehuwden en geregistreerd partners opgebouwd pensioen als ruilmiddel voor netto vermogen gebruiken.

Voorbeeld

Een man en vrouw hebben samen een koopwoning van €250.000. Daarnaast heeft de man voor €250.000 netto pensioen opgebouwd. Het echtpaar spreekt af dat de vrouw de hele woning krijgt en af-

ziet van pensioenverevening. Omdat de man de helft van zijn pensioen 'terugkoopt' van de vrouw en de vrouw de helft van het huis krijgt van de man, wordt dit fiscaal gezien als een afkopsom. Voor de man is ineens €125.000 aftrekbaar als persoonsgebonden aftrek. De vrouw wordt daarentegen ineens in box 1 belast voor €125.000.

Gebruik voor de berekening van het bruto pensioen naar een netto pensioen de diensten van een onafhankelijke pensioenadviseur.

12. Vraag om een verzamelstaat en twee verdeelstaten

In veel convenanten van scheidingsadviseurs, mediators en bemiddelingsadvocaten maar ook eenzijdige verzoekschriften tot scheiding van advocaten zitten de vermogenscijfers

'verstopt' in de tekst. Meestal ontbreekt het totaaloverzicht van de gezamenlijke bezittingen en schulden. Dit terwijl het relevant is te weten wie wat krijgt (en waarom). Vraag dus om een verzamelstaat en een verdeelstaat per partner. Zo kan iedereen in één oogopslag zien wie over- of onderbedeeld is. Bovendien zijn deze overzichten ook handig voor de Belastingdienst en de notaris.

13. Regel de nazorg goed

Direct na de scheiding komt het administratieve werk. Bespreek voorafgaand aan de scheiding welke nazorg u krijgt van uw scheidingsprofessional en wat u zelf moet regelen.

P.S. Martens is register-scheidingsadviseur en register-pensioenadviseur en hoofdauteur van Mijn zorgen voor morgen – Praktijkgids (echt)scheiding. Meer informatie op www.budgetscheiding.nl

GRATIS 25 X 'MIJN ZORGEN VOOR MORGEN'

Staat u op het punt te scheiden maar weet u niet waar u moet beginnen? Ga naar www.fiscalert.nl/winnen, vul de gevraagde gegevens in en maak kans op één van de 25 exemplaren ter waarde van €34,95 die FiscAlert aan abonnees mag geven. Deze actie loopt tot 13 juni 2014.

Van de in Nederland gesloten huwelijken en geregistreerd partnerschappen eindigt er één op drie in een scheiding. Gelukkig is er dan *Mijn zorgen voor morgen – praktijkgids (echt)scheiding*. Deze onder auspiciën van echtscheidingsadviseur Scott Martens en mediator Mieke van der Linden tot stand gekomen wegwijzer waarin acht professionals uit zeven disciplines (een register-mediator, een financieel planner, een pensioenspecialist, een register-mediator, twee register-accountants, een advocaat en een kinder- en jeugdtherapeut) hun kennis hebben gebundeld, behandelt zo'n beetje alle aspecten van een scheiding. *Mijn zorgen voor morgen* is niet alleen bestemd voor gehuwden en geregistreerd partners, maar richt zich nadrukkelijk ook op de steeds groter wordende groep samenwoners met kinderen die gemeenschappelijke bezittingen of schulden hebben en beoogt de lezer te behoeden voor de meest voorkomende emotionele, fiscale en financiële valkuilen bij scheiding, met tips, rekenvoorbeelden en beschrijvingen van praktijksituaties.

'Mijn zorgen voor morgen – praktijkgids (echt)scheiding', ISBN 978 90 9027774 5, €34,95, te bestellen via de (online) boekhandel of op www.budgetscheiding.nl

